

۱۶ زندگی ایران

منابع دستی

مددجویان زندانی هنرمند می‌شوند

با تفاهم نامه جدیدی که هفته گذشته میان معاونت صنایع دستی وزارت میراث‌فرهنگی و سازمان زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور به امضا رسید، معاون صنایع‌آموزش و توانمندسازی مددجویان زندانی و خانواده‌های آنان با قوت و قدرت بیشتری ادامه می‌یابد. موضوع حرفه‌آموزی و توانمندسازی زندانیان در سال‌های گذشته در دستور کار این دو دستگاه قرار گرفته و باعث ایجاد اشتغال پایدار برای مددجویان شده بود. به گفته پویا محمودیان، معاون صنایع‌دستی کشور در سال گذشته ۱۳ هزار و ۵۸۴ نفر از مددجویان برای فراگیری آموزش رشته‌های مختلف صنایع‌دستی ثبت‌نام کردند. در نمایشگاه‌های مختلف از جمله نمایشگاه‌های ملی صنایع‌دستی هم غرفه‌هایی ایجاد می‌شود که در آنها تولیدات صنایع‌دستی مددجویان سازمان زندان‌ها به نمایش در می‌آید. در این میان زندان چناران در استان خراسان رضوی در رشته تراش سنگ بسیار موفق عمل کرده و مددجویان این ندამتگاه آثار بسیار زیبایی را خلق کرده‌اندکه در بازارها و نمایشگاه‌ها مورد استقبال قرار گرفته است. معاون صنایع‌دستی کشور می‌گوید: هرگونه عواید از محل فروش محصولات صنایع‌دستی تولیدی مددجویان به آن‌ها و خانواده‌هایشان بازمی‌گردد.

و اما بر اساس تفاهم‌نامه جدید مقرر شد وزارت میراث‌فرهنگی برای مددجویان دوره‌های آموزشی، نظارت و ارزشیابی دوره‌های آموزشی برگزار و در زمینه برگزاری جشنواره‌ها، نمایشگاه‌ها، فردشگاه‌ها و همایش‌های تخصصی و تأمین مواد مصرفی مورد نیاز و تجهیز کارگاه‌های آموزشی به آنها کمک‌کند.

طراح:بیژن گورانی

جدول شماره ۵۷۷۷

جدول عادی

افقی: (۱) بخشی کوچک از يك نوشته- باعث شگفتی دیگران (۲) لنگرگاه- باطل‌کننده- لباس محلی زنان هند (۳) نوعی حلوا- اسباب‌نواختن ویولون- پدر مرده- دوستی (۴) قطعه موسیقی- براق‌کننده کفش- خدای یکتا (۵) دژ- نماز وحشت- خطی در دایره (۶) سپاسگزارى- زمان ملاقات- قابله (۷) گروی- بند چرمی- در بیان علت به‌کار می‌رود (۸) جشنواره سینمایی معتبر- آن‌که به دیگری امر و نهی می‌کند- کلاه الف (۹) رنگ پیره و پوست- بصیر- نقض می‌کند (۱۰) هیزم- تاراج- کشتی جنگی (۱۱) پور- بازی قهوه‌خانه‌ای قدیم- رمانی نوشته رضا امیرخانی (۱۲) میوه جالیزی- درس نگارشی- عماد (۱۳) قلم انگلیسی- غلیان- زیرین- ساز کوبه‌ای (۱۴) شهری در هند- نوعی پارچه نفیس- گیاه رنگریزی (۱۵) ثروتمند- زمان سختی یا هنگامی که به چیزی احتیاج پیدا می‌شود.

عمودی: (۱) جدا کردن ناخالصی‌ها از نفت- نوعی سس غلیظ- مساوی در شطرنج (۲) سرپنجه- هرگونه زمین فوتبال- ناطق (۳) سخن بی‌پرده- مدال دوم- منکرو چود خدا- رام نشده (۴) بزرگ‌ترین تالاب استان گلستان- بازدارنده- پاسبان قدیم (۵) مخفف گوهر- کوارتز رنگی که برای نگین انگشتر به کار می‌رود- قطار زیرزمینی (۶) همسر زن- شهری در استان زنجان- حیوان صحرایی (۷) ایشان- مربوط به ادبیات- منتشرکننده کتاب (۸) نت چهارم- همسفران- تلخ (۹) میلی‌لیتر- درازکوش- از ارتفاعات کرمانشاه (۱۰) مانوس- دیکته- به یکدیگر

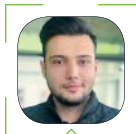
حل جدول عادی شماره ۵۷۷۶

۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵
ب	م	د	ب	ه	ر	م	ا	س	ا	ل	ر	ا	و	ا
خ	م	ر	ا	د	و	ا	ر	ا	ف	ا	و	ا	ا	ا
م	ا	ب	ق	ی	م	ا	ر	خ	ا	م	ا	م	ا	م
ا	ق	ل	ت	ث	ن	ی	و	م	ا	ت	ر	ا	ر	ا
ق	ی	ل	ن	ی	ر	ی	ب	ا	ف	ب	ا	ا	ا	ا
ا	ا	ر	ا	ف	م	ا	خ	ا	و	س	ط	ا	ا	ا
و	ک	ت	ف	ت	ا	د	ی	ا	ث	ا	ن	ا	ا	ا
ج	ن	و	ب	ن	ا	ل	ف	م	ا	ر	ا	ر	ا	ا
ه	ی	ا	ه	و	ا	ت	ا	د	ا	ک	ی	ب	ا	ب
و	ت	ل	ی	و	ن	ا	ل	ا	ا	ا	ا	ا	ا	ا
ن	د	ن	ر	ک	ی	م	ا	ل	ی	م	ج	ن	ب	ا
ا	ت	م	ا	ن	ا	ی	ا	س	ا	ت	ا	و	ا	ا
ح	ز	ی	ن	ا	ز	ب	ا	ا	و	م	ا	و	ر	ا
ق	ل	ا	د	ه	د	ی	و	ا	ر	ک	ف	د	ا	ا
ق	ی	ا	ه	و	ش	ی	ا	ر	ی	ا	ف	ا	ا	ا

برداشت نیشکر در خوزستان شروع شد

برداشت محصول راهبردی نیشکر در اراضی اهواز شروع شد. مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی در آیین آغازین برداشت همزمان محصول نیشکر در طرح‌های هفت‌گانه تابعه این شرکت گفت: برداشت نیشکر در سطح ۶۲ هزار هکتار از زمین‌های شمال و جنوب اهواز با

علیرضا افقی

روزنامه‌نگار

همیشه وقتی اهالی رسانه می‌خواهند درباره خرمشهر حرف بزنند یا بنویسند، برای انتشارش یا هفته دفاع مقدس را انتخاب می‌کنند تا دلاوری‌ها و مقاومت خرمشهر بگویند یا روز آزادسازی خرمشهر را انتخاب می‌کنند که از رشادت جوانانی که یک وجب از این خاک را به دشمن ندادند، صحبت کنند. اما برای انتشار گزارش از زخم‌هایی که بر تن خرمشهر هنوز دهان باز دارند نه روز آزادسازی شهر مناسب است نه هفته دفاع مقدس. برای بازتاب گوشه‌ای از دردهای این شهر کماکان جنگ‌زده باید روزی را انتخاب کرد که یادآور رنج و ظلم رفته بر این خاک باشد. یادآور زنجیرهای تانک‌هایی که جای پای بازی کودکان خرمشهر در انداختند.

خرمشهر پر از خرده روایت‌های غریب است. خرده روایت‌هایی که غالباً ردی از جنگ سی و چند سال پیش را هم هنوز با خود دارند. مثل جای گلوله‌ها و ترکش‌هایی که بعد از این همه سال هنوز بعضی‌هاشان را می‌شود گوشه و کنار شهر روی دیوارهای قدیمی دید. در این گزارش چند خرده روایت از دل این خاک پر از خاطره و حادثه را مرور می‌کنیم.

صدام می‌خواست مرد شماره یک جهان عرب باشد. سلطانی بی‌بدیل که نمونه‌اش را تنها در قصه‌ها و افسانه‌های تاریخی جهان عرب می‌توان یافت. پیش از او جمال عبدالناصر در مصر قدرت یافته و محبوب شده بود که اگر مرگ، چند سال دیگر به او امان

نان، همه زندگی‌شان بود

ماجرایش مفصل است که چه شد پایمان به خانه ام‌مرضیه باز شد. همراه یکی از خیرین محل آدمیم. خیر از دوستان دورمان بود و گاه گاهی از این طرف و آن طرف کمکی جمع می‌کرد و می‌برد در خانه‌های کمتر برخوردار خرمشهری. «ام‌مرضیه» که دیدم ما غریبه‌ها هم همراه آمده‌ایم اصرار کرد که باید بیایید

ترکش‌های ناتمام جنگ

چند خرده روایت میدانی از وضعیت این روزهای خرمشهر

در چهلمین سالگرد اشغال آن

سوم آبان ماه ۱۳۵۹ دستور عقب‌نشینی از خرمشهر به‌طور شفاهی و از طریق بیسیم به فرماندهان و تکاوران نیروی دریایی و پاسدارانی که سی و سه روز بود در شهر مقاومت می‌کردند، ابلاغ شد. روز ۴ آبان ۱۳۵۹ را در تقویم به نام «روز سقوط خرمشهر» یاد کرده‌اند. هر چند این نکته قابل بحث است که تمام خرمشهر در دوران دفاع مقدس هیچ‌گاه به دست نیروهای یعنی نیفتاد و شاید «سقوط خرمشهر» یک اشتباه رایج نقل شده در طول تاریخ است. اما بحث بر سر این نکته فرصتی دیگر می‌طلبد و مجالی فراخ‌تر که نتیجه پژوهش‌ها و اسناد تاریخی را بررسی کنیم و به این برسیم که خط سطره نیروهای یعنی بر خرمشهر هیچ وقت کامل نشد.

همیشه وقتی اهالی رسانه می‌خواهند درباره خرمشهر حرف بزنند یا بنویسند، برای انتشارش یا هفته دفاع مقدس را انتخاب می‌کنند تا دلاوری‌ها و مقاومت خرمشهر بگویند یا روز آزادسازی خرمشهر را انتخاب می‌کنند که از رشادت جوانانی که یک وجب از این خاک را به دشمن ندادند، صحبت کنند. اما برای انتشار گزارش از زخم‌هایی که بر تن خرمشهر هنوز دهان باز دارند نه روز آزادسازی شهر مناسب است نه هفته دفاع مقدس. برای بازتاب گوشه‌ای از دردهای این شهر کماکان جنگ‌زده باید روزی را انتخاب کرد که یادآور رنج و ظلم رفته بر این خاک باشد. یادآور زنجیرهای تانک‌هایی که جای پای بازی کودکان خرمشهر در انداختند.

خرمشهر پر از خرده روایت‌هایی که غالباً ردی از جنگ سی و چند سال پیش را هم هنوز با خود دارند. مثل جای گلوله‌ها و ترکش‌هایی که بعد از این همه سال هنوز بعضی‌هاشان را می‌شود گوشه و کنار شهر روی دیوارهای قدیمی دید. در این گزارش چند خرده روایت از دل این خاک پر از خاطره و حادثه را مرور می‌کنیم.

می‌داد شاید می‌توانست آقایی جهان عرب را قبا کند بر تن خودش. اما حالا صدام حسین بود که به پشتوانه چپ‌گرایان، حزب بعث عراق را در قبضه داشت و سودای آقایی جهان عرب در سر. همه اینها را گفتم که بگویم برای کسی که می‌خواهد آقای

میانگین برداشت ۹۰تن در هکتار به مدت ۱۰۰روز کاری ادامه می‌یابد. عدلی ناصری پیش‌بینی کرد با برداشت ۵/۵میلیون تن نیشکر از مجتمع‌های نیشکری دهخدا، امام خمینی(ره)، سلمان فارسی، حکیم فارابی، امیرکبیر، دعبل خراعی و میرزاکوچک‌خان، حدود ۶۰۰هزار تن شکر خام تولید شود.

مدیرعامل شرکت توسعه نیشکر و صنایع جانبی گفت: در سال جهش تولید، ۶۰۰هزار تن شکر برای تأمین مصرف و نیاز کشور در طرح‌های هفت‌گانه نیشکری خوزستان تولید می‌شود که نسبت به سال زراعی گذشته ۲ برابر افزایش خواهد یافت. / خورنیزور

ناخدا صدی که آن موقع از فرماندهان مقاومت خرمشهر بود در خاطراتش نقل می‌کند که روز سوم آبان سرهنگ حسنی سعدی تخلیه مردم و عقب نشینی از خرمشهر را پشت بیسیم مخابره کرد. ناخدا می‌گوید ساعت ۱۰ شب سوم آبان قایق‌ها از آبادان رسیدند ساحل خرمشهر و ما مردم باقی‌مانده و سربازانی که همه‌شان داغ رفیق و هم‌رزم و برادر دیده بودند را سوار کردیم و از کارون فرستادیم آبادان. نوشته‌اند آن شب قیامتی بود. صدای گریه کارون را برداشته بود. ماندن برای بچه‌های مقاومت شهادت بود اما رفتن، مردن. همه گریه می‌کردند. روز چهارم آبان عراق اعلام کرد که خرمشهر را در دست دارد و تقویم نوشت: سقوط خرمشهر.

و برایمان ناهار بپزد. هر چه اصرار کردیم فایده نداشت. ناهار چند قرص نان خالی بود. نان‌هایی که تمام سرمایه و کار و کاسبی خانواده «ام‌مرضیه» بودند.

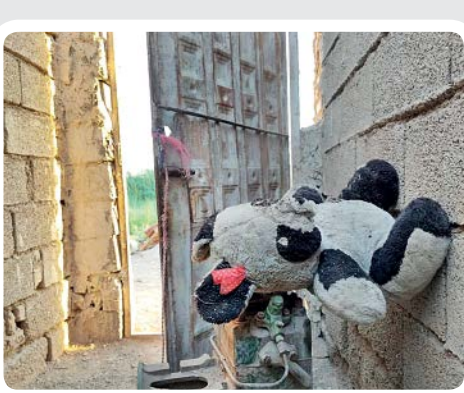

دری که فقر از آن بیاید

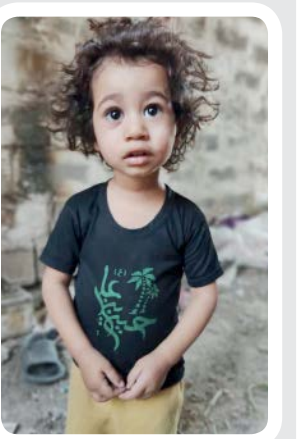
محمد از آن آدم‌هایی است که زندگی‌اش را نمی‌شود نوشت و به‌خورد مخاطب داد. یعنی اگر نویسی هم باور نمی‌کنند. آخر کی باورش می‌شود که یک جوان اهل بالای شهر تهران همه چیز را رها کند؛ ماشین و دوردورهای شبانه با رفاقا. خانه صد و چند متری بالای شهر و کار نان و آب‌دار را رها کند. دست زنش را بگیرد و بیاید اطراف بهمنشیر توی یک کانکس ساکن شود. نه برای یک روز، نه برای یک ماه، نه برای یک سال، برای یک زندگی. محمد با یک توپوتا هایلوکس مدل ۲۰۱۹ آمد دنبال‌مان که نمونه‌اش را در ایران ندیده بودم. به ماشین‌های نظامی نمی‌خورد اما پلاکش نظامی بود. نمی‌دانم شاید من چون خیلی وسواس دارم روی این چیزها ویرم گرفت ته و توتیش را دربیابورم که این ماشین قصه‌اش چیست، قصه‌اش اما شبیه داستان‌های جنگی بود. محمد می‌گفت ماشین را بعد از فتح موصل از انبارهای داعشی‌ها غنیمت گرفته‌اند! محمد بعد از مدتی که از سنگرهای دفاع از حرم و نبرد با داعش برگشته بود، دست زنش را گرفته بود و آمده بود خرمشهر. در کانکس یک مقر جهادی. که کار جهادی بکنند. راه افتاده بودیم برویم سرکشی به چند خانواده کم‌برخوردار. با حساب و کتاب شهرهای بزرگ اگر حساب کنی بیشتر خرمشهر کم برخوردار است. به دوست‌مان می‌گفتم باور نمی‌کردم خرمشهر این شکلی باشد. به یک خانه مخروبه رسیدیم و محمد و همسرش ظرف‌های غذا و مقداری پول را بردند داخل خانه. بیرون خانه یک اتاق مخروبه بود که شده بود دیوی زباله و بویش فضا را برداشته بود. همسر محمد با خانم خانه و بچه‌هایش حال و احوالی کرد و بسته‌ها را داد و برگشتیم. در راه محمد قصه غریبی را تعریف کرد: یک شب دزد زده یکی از مقرهای سپاه. چند تکه خرده اسباب برد. دزد را گرفتیم. شوهر این خانم بود. وضع زندگی‌اش را که دیدیم گفتیم رضایت می‌دهیم. اما مشکل فقط رضایت ما نبود. از یک مقر نظامی دزدی کرده بود و باید چند سالی می‌رفت زندان. از همان روز که رفت زندان آمار زن و بچه‌اش را گرفتیم و مستمر برایشان لوازم زندگی و پول و غذا می‌آوریم. در فکرش هستیم شوهرش که از زندان برگشت برایش کار جور کنیم. همه درد و معضلات اجتماعی این منطقه از فقر و بی‌کاری می‌آید.

میزبانی زلال مثل آب

یحیی معذب بود که ما آن‌ طور سر پا مانده‌ایم. دروغ چرا، ما هم معذب بودیم که به بفرمای یحیی مهمان خانه‌شان شده بودیم. خانه‌ای که هیچ چیز نداشت. نزدیک پل نو بودیم که آفتاب سر ظهر خرمشهر امانم را برید و به اولین مردی که توی کوچه دیدم، گفتم: «بخشید می‌شه از حیاط خونه‌تون آب بخورم؟» یحیی دعوت‌مان کرد به خانه و بحث‌مان گل انداخت. دو پسر داشت و دو دختر. خودش می‌گفت به این سن که رسیده و مویی سفید کرده تا حالا شغل و کاسبی درست و درمانی نداشته. می‌گفت جوانی‌مان که جنگ بود و آوارگی. بعدش هم کار و کاسبی در خرمشهر رونق نگرفت، حالا در بازارچه‌های فصلی و سر چهارراه‌ها و کنار «فلکه ...!» دستفروشی می‌کند. خانه نیمه تمام‌شان را خشت به خشت و آجر به آجر با همین پول دستفروشی ساخته است. خانه‌شان یک حیاط سه چهار متری بود و یک اتاق حدودا بیست متری که هنوز کار نباشی اش تمام نشده بود و یک اتاق کوچک‌تر که جای درش پتو انداخته بودند و فعلا آنجا زندگی می‌کردند. یحیی می‌گفت چند سال وقتی این خانه را با دست تنگ و دل پرمی ساختم. روزها دستفروشی می‌کردم و شب‌ها آجر روی آجر اینجا می‌گذاشتم. شب‌ها همه خانواده در حسینیه محل می‌خوابیدیم و صبح علی‌الطلوع پیش از آن که مردم بفهمند ما آنجا زندگی می‌کنیم به همین خرابه نیمه‌کاره برمی‌گشتیم. متولی حسینیه گفته بود که نگذارید مردم بفهمند.

دختر بزرگ یحیی دانشجوی پزشکی بود. خوابگاه می‌خوابید. بچه‌های قد و نیم‌قد دیگرش هم هر کدام سودایی داشتند. یکی می‌خواست معلم شود.

یکی می‌خواست برود حوزه و طلبه شود. یحیی که لیوان آب را آورد با حدیث پیامبر (ص) افتادم که اگر در خانه‌ات هیچ چیز نبود هم از مهمانت با جرعه‌ای آب پذیرایی کن.